

MESTRE DE CAPÇALERA Escrips essencials d'educació

A càrrec de Toni Giménez i Fajardo

INFANTS DIFÍCILS I CÀSTIG

Qualsevol càstig físic és il·legal i pot ser denunciat i sancionat. El càstig mostra sempre el fracàs de qui educa.¹ L'observació general núm. 8, 2006, paràgraf 11 del Comitè dels Drets de l'Infant, de les Nacions Unides defineix el càstig físic com tot càstig en què s'utilitzi la força física i que tingui per objecte causar cert grau de dolor o malestar, encara que sigui lleu. En la majoria dels casos es tracta de pegar als infants (bufetades, pallisses) amb la mà o algun objecte: cinturó, sabata, regla, etc però també pot consistir a, per exemple, donar puntades de peu, sacsejar o empènyer, esgarrapar, pessigar, mossegar, estirar dels cabells o de les orelles, obligant-los a posar-se en postures incòmodes produir-los cremades, obligant-los a ingerir aliments bullint o altres productes (per exemple, rentar-los la boca amb sabó o obligar-los a empassar-se aliments picants). El comitè opina que el càstig físic es sempre degradant. A més a més, hi ha altres formes de càstig que no són físiques però que són igualment cruels i degradants, i per tant, incompatibles amb la convenció. Entre aquests es troben, per exemple, els càstigs en què es menysprea, s'humilia, es denigra, es converteix en víctima expiatòria, s'amenaça, s'espanta o es ridiculitza l'infant.

La neurologia ha pogut comprovar que tant els insults com el rebuig social activen les mateixes àrees del cervell que el dolor físic.² El càstig i l'autoritarisme no fan pas que els infants vulguin canviar el seu comportament. És cert que hi ha alumnes que ens acaben la paciència, que ens desafien i ens posen a prova, que poden arribar a ser molt mal educats, però és precisament amb aquests alumnes quan cal demostrar la nostra capacitat educativa (si vam escollir aquesta professió per vocació). Si l'alumnat té aquests comportaments és perquè demana a crits ser escoltat, tal com deia el psiquiatre vienès Alfred Adler. La seva actitud és un reflex de sí mateix. No podem minimitzar els problemes que es donen en la infància. Els infants necessiten ordre, disciplina (estructura mental interna) alhora que llibertat (moure's i fluir dintre de la comunitat). Cal escoltar-los, i, en especial, els adolescents. No es tracte de renyar-los ni de parlar-los, sinó d'escoltar-los, de donar-los la paraula, de donar valor al que senten, pensen i fan que gairebé sempre té un missatge implícit. L'article 12 de la Convenció dels Drets de l'Infant diu que els estats membres garantiran a l'infant, que estigui en condicions de formar-se un judici propi el dret, poder expressar la seva opinió lliurement en tots els assumptes que l'afectin i es tindran en compte les seves opinions, en funció de l'edat i la seva maduresa. Hi ha escoles en què s'anomena un mentor (o diversos) que el que fa és escoltar sense censurar tot fent de mediador entre l'alumnat conflictiu i el professorat. Pot ser qualsevol persona de l'escola, fins i tot una persona del personal no docent.³

Juny 2026.

Trobareu els articles anteriors a l'apartat [Articles](#) de la meua pàgina web.

¹ Rosa Jové, 2017: 251. *La escuela más feliz*. Madrid: La Esfera de los Libros.

² A. Martínez Ron, "Los insultos duelen, literalmente", *XL Semanal*, 24-II-2013.

³ Rosa Jové, 2017: 253. *La escuela más feliz*. Madrid: La Esfera de los Libros.